

Den forbrugerdrevne grønne omstilling

Tværfaglig aktivitet under Closing Loops

06.02.2025
Tekstmuseet Herning

LIFESTYLE AND DESIGN CLUSTER

Ved Frank Engelbrecht, Lone Haumann og Birgitte Iversen

Hvem er Lifestyle and Design Cluster?

National erhvervsklynge – design, mode og møbler

- Vi er en national erhvervsklynge inden for design, mode og møbler der arbejder for at fremme innovation.

Mission

- Vi sætter ambitiøse mål for branchens grønne omstilling og tilbyder et miks af forsknings- og innovationsaktiviteter inden for cirkulær økonomi og internationalisering - dette sker i samarbejde med førende forskere og eksperter.

Vision

- Vores vision er, at klyngens aktører bliver blandt de mest innovative i verden via ny viden, nye ideer og samarbejde, og dermed opnår kommerciel succes.

Vores 3 fokusområder

Cirkulær økonomi

- Vi skaber cirkulære aktiviteter, som gavner samfundet og kommende generationer – og er lette at implementere, skalere og måle.

Internationalisering

- En stor del af omsætningen i klyngens virksomheder kommer fra eksport. Derfor har vi stort focus på international samarbejde.

Iværksætteri

- Mode, møbler, design, livsstil og innovation i verdensklasse. Det er hverdagen i Lifestyle and Design Cluster's to iværksætttermiljøer i Aarhus og København.

Kontaktoplysninger:

Frank Engelbrecht
Project Mgr. CE, Textile symbiosis Herning &
Sustainable lifestyle
M: +45 2174 0020
E: Frank@ldcluster.com

Birgitte Iversen
Kommunikation, Closing Loops
M: +45 21 76 76 00
E: biv@ldcluster.com

Lone Haumann
Projektleder, Cirkulær Økonomi Mode & Tekstil
M: +45 2623 2663
E: lone@ldcluster.com

Lifestyle and Design Cluster's
nyhedsbrev:

Følg os på www.ldcluster.com

Hvem er samlet her i dag?

Er du fra

- En virksomhed med 0-20 ansatte?
- En virksomhed med over 20 ansatte?
- En myndighed, NGO, klynge eller GTS?

Har vi glemt nogen?

Velkommen

Hvordan motiverer man forbrugeren til at vælge bæredygtige løsninger, og hvordan kan man som virksomhed designe value propositions og produkter gennem værdikædesamarbejde, som understøtter og motiverer en cirkulær økonomisk udvikling?

Det får du:

- Værktøjer til at motivere forbrugere til at vælge bæredygtige løsninger.
- Hjælp til at designe produkter og value propositions, der understøtter en cirkulær økonomi.
- Indsigt i motivationsteorier fra bæredygtighedspsykologi og deres anvendelse
- Viden om, hvordan virksomheder kan understøtte borgernes rejse mod bæredygtige livsstile.
- Netværk med eksperter inden for bæredygtighed, design og forbrugeradfærd.

Program for dagen

10.00 TJEK IND OG KAFFE

10.30 VELKOMMEN

10.45 MOTIVATION FOR BÆREDYGTIGHED

v. Lifestyle and Design Cluster og Tekstilmuseet

11.35 ER FAST FASHION SOM FAST FOOD?

v. Simon Elsborg Nygaard, bæredygtighedspsykolog, ekstern lektor og p.hd. i bæredygtig trivsel

12.20 FROKOST

v. Else Skjold, lektor ved Det Kongelige Akademi, p.hd. og forsker i bæredygtig mode

13.00 VIRKSOMHEDERNES ROLLE

letfordøjelig og langsom

13.45 HVORDAN MAN BLIVER EN DEL AF CLOSING LOOPS

v. Ditte Vesterager Christensen, specialkonsulent ved Region Hovedstaden

14.00 NETWORKING & FORFRISKNINGER

v. Lifestyle and Design Cluster

Motivation for bæredygtighed og værditilbud

Med brug af bæredygtighedspsykologi

Simon Elsborg Nygaard
Ph.d. i bæredygtig trivsel
Selvstændig bæredygtighedspsykolog
Ekstern lektor, AU.

web. senygaard.dk

Program

- 1) Bæredygtig trivsel
- 2) Bæredygtighedspsykologi
- 3) Kognitiv dissonans og værditilbud
- 4) Målramme-metode og værditilbud

Bæredygtig trivsel

At leve gode liv med høj livskvalitet
indenfor rammerne af én jordklode og
uden at skade andre mennesker

Program

- 1) Bæredygtig trivsel
- 2) Bæredygtighedspsykologi**
- 3) Kognitiv dissonans og værditilbud
- 4) Målramme-metode og værditilbud

Bæredygtighedspsykologi

Anvendelse af psykologien
i arbejdet med
bæredygtighed

Bæredygtighedspsykologi

Anvendelse af psykologien
i arbejdet med
bæredygtighed

- Bæredygtig trivsel og livskvalitet
- Hvad opleves motiverende og attraktivt (værditilbud)

Program

- 1) Bæredygtig trivsel
- 2) Bæredygtighedspsykologi
- 3) Kognitiv dissonans og værditilbud**
- 4) Målramme-metode og værditilbud

Kognitiv dissonans

A black and white photograph of a person's face, with their hands covering their eyes and mouth, symbolizing cognitive dissonance. The person's hands are pressed against their face, with fingers spread, completely obscuring their eyes and mouth. Only the bridge of their nose and the top of their teeth are visible. The lighting is dramatic, highlighting the texture of the skin and the tension in the hands.

KD, Leon Festinger
Simon Elsborg Nygaard

Kognitiv dissonans

=

Ubehagelig konflikt imellem holdninger
og handlinger

Kognitiv dissonans

=

Ubehagelig konflikt imellem holdninger
og handlinger

Fire veje til reduktion af kognitiv dissonans

- 1) Ændre holdning
- 2) Ignorere konflikt
- 3) Tilføje forklaring
- 4) Handle

Program

- 1) Bæredygtig trivsel
- 2) Bæredygtighedspsykologi
- 3) Kognitiv dissonans og værditilbud
- 4) Målramme-metode og værditilbud**

Målramme-metode:

Målramme-metode:

Normativ målramme

Fokus på etik og moral. Hvad man bør gøre.

Målramme-metode:

Normativ målramme

Fokus på etik og moral. Hvad man bør gøre.

Gevinst-målramme

Fokus på knappe ressourcer. Fx tid, penge, status, karriere.

Målramme-metode:

Normativ målramme

Fokus på etik og moral. Hvad man bør gøre.

Gevinst-målramme

Fokus på knappe ressourcer. Fx tid, penge, status, karriere.

Hedonistisk målramme

Fokus på følelser. Behag og ubehag.

Om det er nemt.

Målramme-teori (Steg og Vlek)

Simon Elsborg Nygaard

Målramme-metode:

**Medtænk
målrammerne i jeres
værditilbud**

Gevinst-målramme

Fokus på knappe ressourcer. Fx tid, penge, status, karriere.

Normativ målramme

Fokus på etik og moral. Hvad man bør gøre.

Hedonistisk målramme

Fokus på følelser. Behag og ubehag.

Om det er nemt.

Målramme-teori (Steg og Vlek)

Simon Elsborg Nygaard

Bæredygtig trivsel

At leve gode liv med høj livskvalitet indenfor rammerne af én jordklode og uden at skade andre mennesker

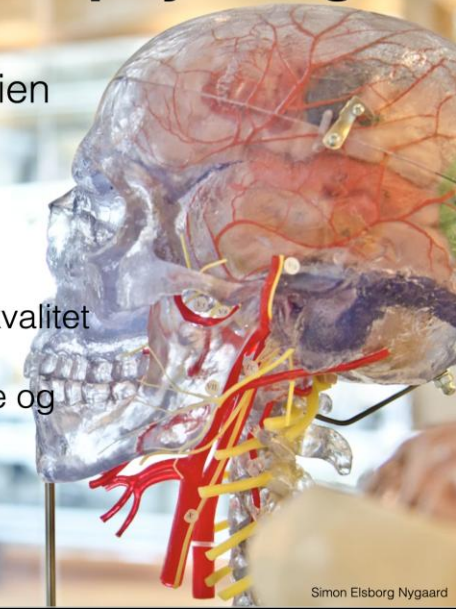

Simon Elsborg Nygaard

Bæredygtighedspsykologi

Anvendelse af psykologien i arbejdet med bæredygtighed

- Bæredygtig trivsel og livskvalitet
- Hvad opleves motiverende og attraktivt (værditilbud)

Simon Elsborg Nygaard

Kognitiv dissonans

=

Ubehagelig konflikt imellem holdninger og handlinger

Fire veje til reduktion af kognitiv dissonans

- 1) Ændre holdning
- 2) Ignorere konflikt
- 3) Tilføje forklaring
- 4) Handle

KD, Leon Festinger
Simon Elsborg Nygaard

Målramme-metode:

Medtænk målrammerne i jeres værditilbud

Normativ målramme

Fokus på etik og moral. Hvad man bør gøre.

Gevinst-målramme

Fokus på knappe ressourcer. Fx tid, penge, staus, karriere.

Hedonistisk målramme

Fokus på følelser. Behag og ubehag.

Om det er nemt.

Målramme-teori (Steg og Væk)
Simon Elsborg Nygaard

Om forbrugerens bæredygtige valg: ER FAST FASHION SOM FAST FOOD?

Det Kongelige
Akademi

©Colourbox, i Altinget 29.1.2019

Plasticcollective.co 7.2.2024

Arkitektur
Design
Konservering

Hvor kom vi fra?

Verden før fast fashion: Herning-Ikast i centrum

Maleriet *En jysk fårehyrde på heden* af Frederik Vermehren

Syersker hos fabrikant Carlo Wichmann i Ikast 1957.
Hugo E. Madsen/Lokalhistorisk arkiv i Herning. Hentet fra Danmarks Nationalleksikon.

Hvor er vi nu?

Atomiserede værdikæder og prisræs mod bunden

Samarbejde mellem teknikere og designere typisk skilt ad

Arbejdsgange der forbedrer design og pasform typisk begrænset

Materialer; certificeringer vigtige men (lav) pris vigtigst

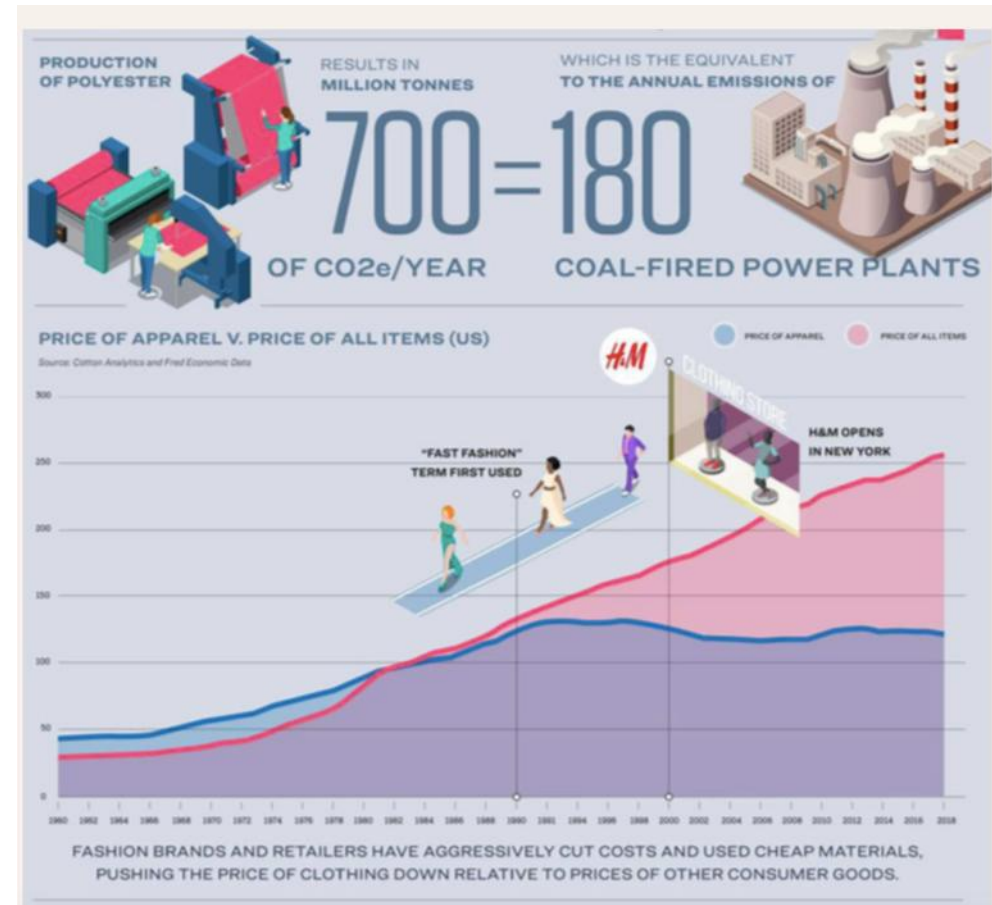
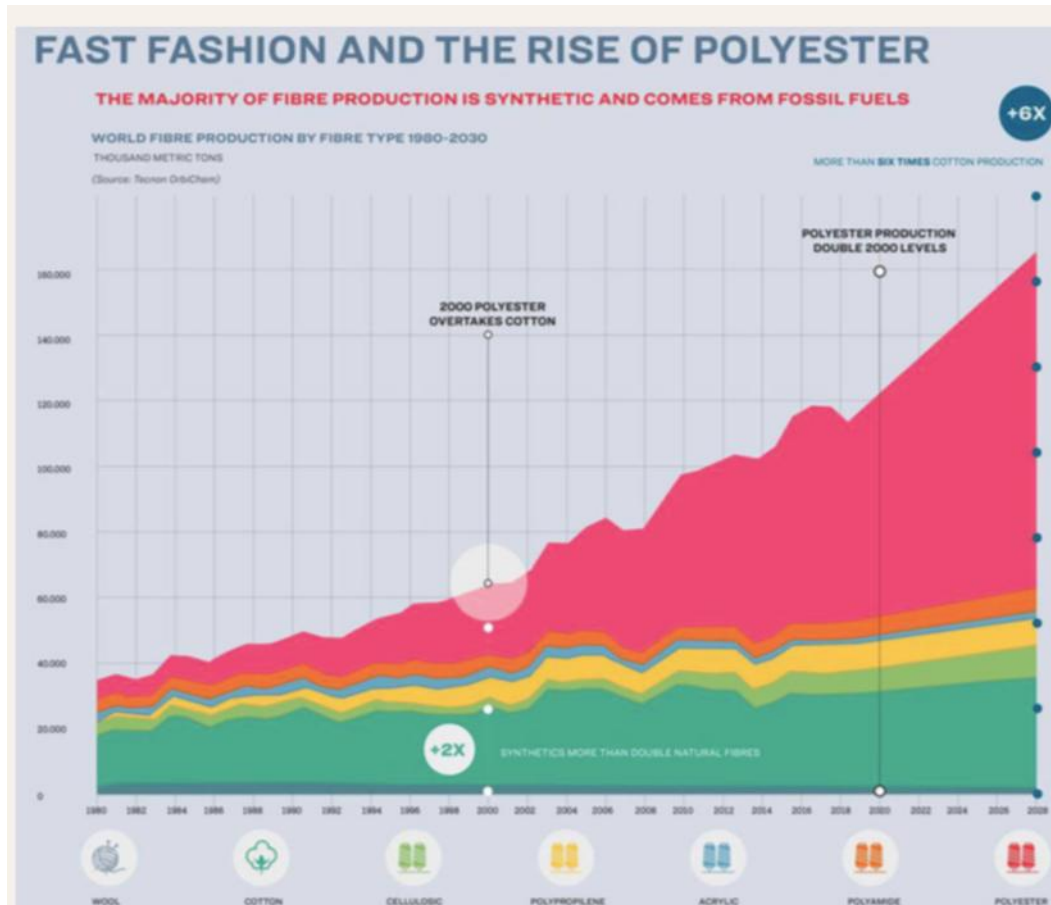

©Julie Bundgaard, fra artikel 28.12.2024. Feltarbejde fra ph.d. afhandlingen
Lens of labour: Improving social audits in the Bangladesh garment industry through the eyes and voices of garment workers.

Hvad driver fast fashion?

Forskerne er ved at få øje på problemerne med polyester

Kilde: Fossil Fashion: the hidden reliance of fast fashion on fossil fuels. ©asustainablecloset.com

Fast fashion udfordret: Rammebetingelser i frit fald

Fra frihandel og globalisering til protektionisme

Fra global produktion til lokal produktion (i EU)

Fra lempelse af krav til opskalering (EU strategi)

Prisstigninger grundet klimakrisen (f.x. bomuld)

Mulig regulering på fossile ressourcer?

Jennifer Rankin
in Brussels

Wed 29 Jan 2025 16:10
CET

 Share

Ursula von der Leyen announces plans to cut red tape and boost innovation in second term as head of European Commission

● [Business live - latest updates](#)

📹 Von der Leyen said European business had sent a very clear signal that it faced 'too much complexity'. Photograph: Olivier Hoslet/EPA

The EU executive has announced “an unprecedented simplification effort” to cut regulations and boost innovation in an attempt to reverse [Europe's economic decline](#) and better compete with China and the US.

@The Guardian

Om forbrugerens (mangel på) bæredygtige valg: Er bæredygtig mode “det kedelige mode”?

Fordomme i både branche og hos
forbrugere:

Bæredygtig mode er kedeligt

Bæredygtig mode er dyrt

Bæredygtighed er ikke feel good

Egtvedpigen, S/S 1379 B.C.
Rekonstruktion foretaget af forskningsafdelingen hos Nationalmuseet
Bonus info særligt til Herningboere: 75% uld kom fra udlandet

HVAD ER DET DE VIL HAVE? Vi gør det så godt men...

1. *Pasform*
Men passer formen?
2. *Til mit budget*
Hvad betyder det?
3. *Passer til min eksisterende garderobe/stil*
Men hvad er det?
4. *Bæredygtighed (siger de)*
Men hvad er det?

Udstilling på det Kongelige Akademi; Design for Circularity
©Asta Baggesen og *Klothing* – Center for Apparel, Textiles & Ecology Research

Der var engang...

Kundepleje omkring opbygning af den gode garderobe til 'dit budget'

Garderoberne var mindre men mere tilpassede til den enkeltes behov, drømme, budget og virkelighed- ikke til trends og sæsoner.

Hvordan får vi det tilbage?

Grethe Meyer og Børge Mogensens bolig byggeskabe, her foto fra Lauritz.com

Globalisering har ensliggjort moden

Men hvad er godt design - og for hvem?

Masseproduktion og standardisering har gjort moden ens, til meget stor frustration for masser af forbrugere som føler sig overset.

Hvordan får vi diversiteten og inklusionen tilbage?

Hvordan revitaliserer vi justeringskrædderier, reparation m.v. som nye, cirkulære forretningsmodeller på lige linje med gensalg?

©Ari Seth Cohen. 104-årige Rose i et yndlingsoutfit.

©CFW. Afgænger fra 2023, Sarkis Desharharkian

Billige tekstiler har gjort os til tekstile analfabeter

Resultat: bæredygtige tiltag belønnes ikke

Forbrugere har ikke længere noget forhold til tekstiler

Tekstiler 'gror ud af mobilen'

Vi skal helt forfra og uddanne flere generationer

Hvordan forlange merbetaling for høj kvalitet når de fleste ikke ved hvad det er eller hvad det betyder og ikke kan identificere det?

Foto ©det Kongelige Akademi. Undervisningsmateriale fra TRACE projektet 'Change4Circularity' under Astras masseeksperiment 2024

TAK

Spørgsmål?

<https://kglakademi.dk/da/klothing-centre-apparel-textiles-ecology-research>

<https://trace.dk/textiles/>

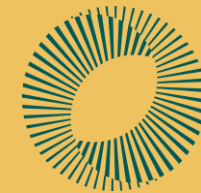
<https://trace.dk/news-events/new-trace-call/>

- projektopstartsdag 25.3.2025 på Designskolen Kolding

Frokost

serveret i cafeen, kan nydes her i salen

Hvordan kan virksomheder understøtte bæredygtige livsstile?

Ditte Vesterager Christensen, Region Hovedstaden

Cirkulær økonomi og bæredygtigt forbrug

6. februar 2025

A large yellow graphic consisting of several concentric, overlapping loops that form a stylized infinity symbol or a continuous path, representing the circular economy concept.

CIRCULAR ECONOMY
**BEYOND
WASTE**

Hvad kommer jeg omkring?

De planetære grænser omsat til grænser for forbrug

- Hvilket råderum?
- Vores nuværende livsstile set i forhold til råderummet
- Hvad er tilstrækkeligt for at trives?

Hvilke ændringer i forbruget er effektive?

- Rebound-effekt
- Problem shifting
- Avoid, shift, improve

Hvordan kan virksomheder bidrage?

- Pionerer for løsninger der understøtter bæredygtige livsstile
- Nye succeskriterier for virksomhedsdriften
- Fremme nye normer og værdier
- Alliancer med andre aktører

CIRCULAR ECONOMY

BEYOND WASTE

Et spørgsmål til jer...

*Hvad er det vigtigste i dit liv?
(30 sek. refleksion + 30 sek. fortæl sidemanden)*

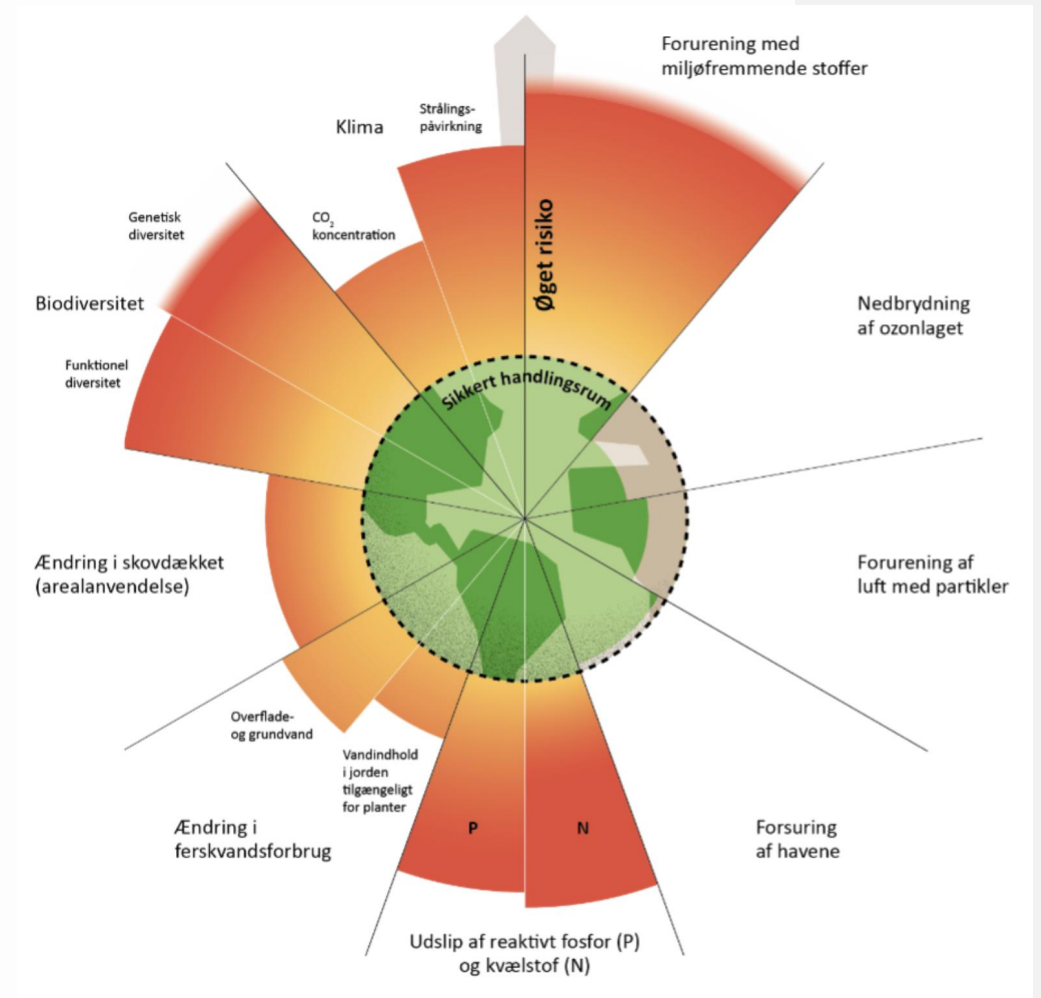

CIRCULAR ECONOMY
BEYOND WASTE

De planetære grænser

- Bredt anerkendt kvantificering af det globale råderum for ressourceforbrug og forurening
- 6 af 9 allerede overskredet
- Grænserne er ikke til forhandling...

Vores nuværende livsstile er langt over råderummet

- Nuværende forbrug og forurening:

- 24,5 ton ressourcer/år/borger
- 13 ton CO₂/år/borger

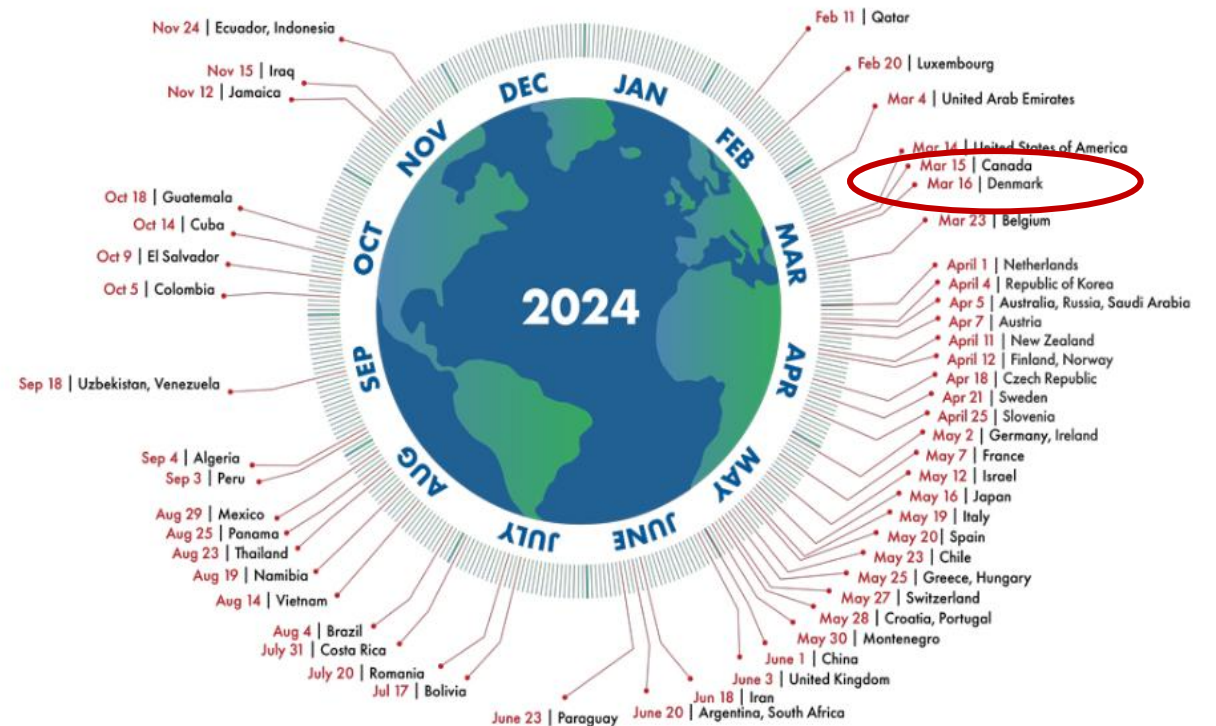
- Råderum:

- 8 ton ressourcer/år/borger
- 3 ton CO₂/år/borger inden 2030
- 1 ton CO₂/år/borger inden 2050

→ 75 % af nuværende forbrug er overforbrug

Country Overshoot Days 2024

When would Earth Overshoot Day land if the world's population lived like...

For a full list of countries, visit overshootday.org/country-overshoot-days.

EARTH
OVERSHOOT
DAY

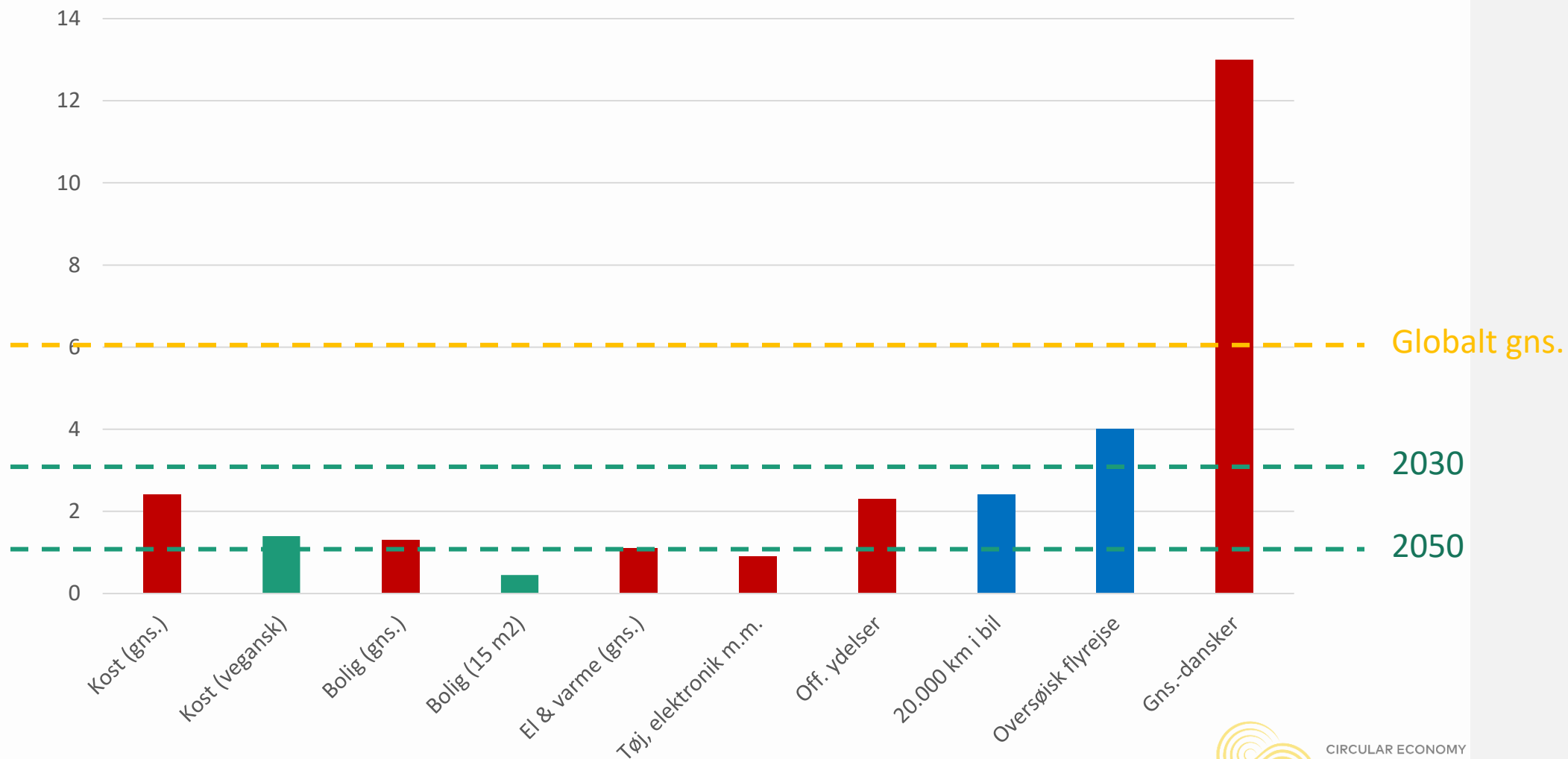
Source: National Footprint and Biocapacity Accounts, 2023 Edition
data.footprintnetwork.org

Global Footprint Network
Advancing the Science of Sustainability

Hvad er der plads til inden for råderummet?

CO2/år/borger

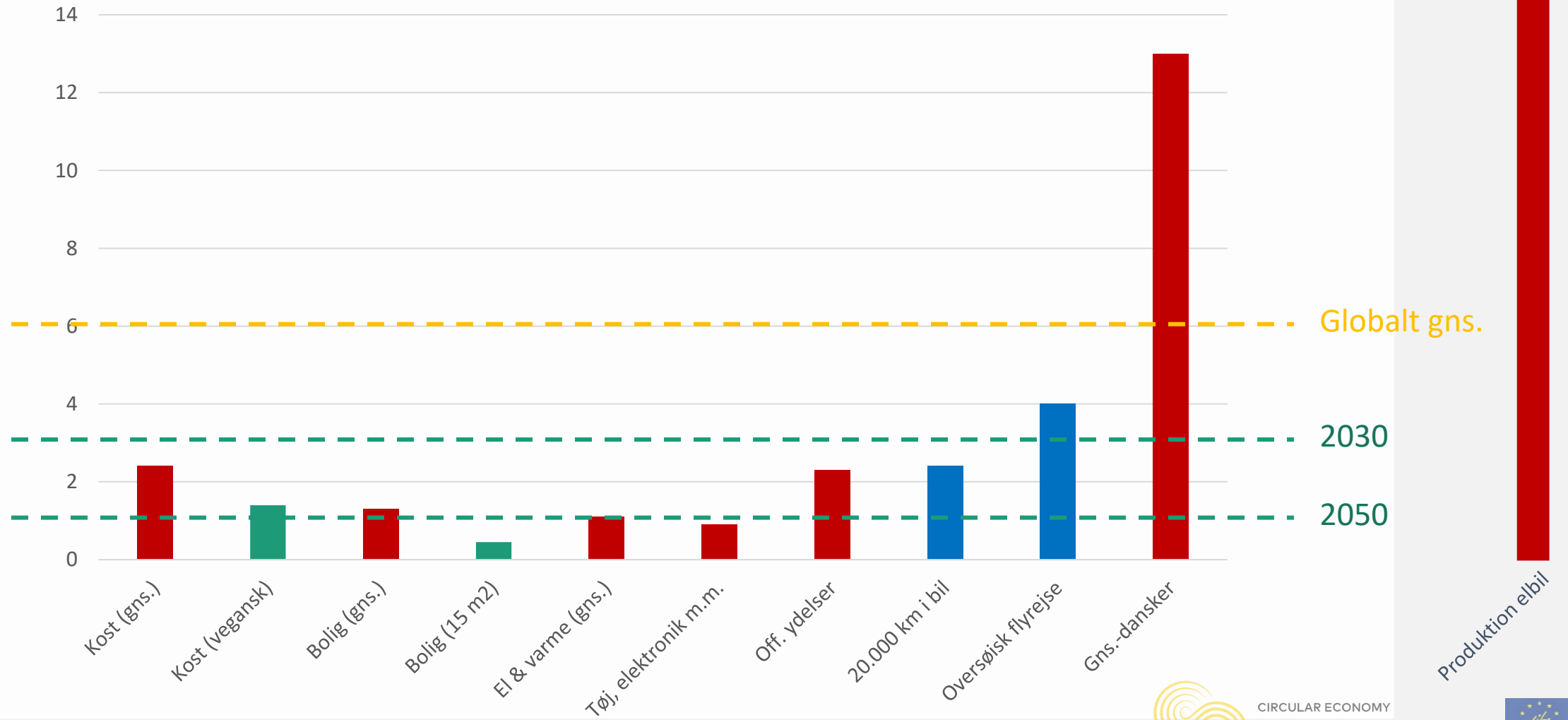
CIRCULAR ECONOMY
BEYOND WASTE

Hvad er der plads til inden for råderummet?

CO2/år/borger

CIRCULAR ECONOMY
BEYOND WASTE

Er vi blevet energiblinde?

It takes 1 Robert to toast a slice of bread
180 Roberts to power a car
43 000 Roberts to power an airplane

How many Roberts do you need?

Hvilket forbrug er tilstrækkeligt for at trives?

- **Fødevarer**
  - 2000-2500 kcal/person/dag – og tilstrækkeligt nærende kost
- **Bolig**
  - 15 m²/person (en dansker i dag 54 m²/person)
  - Opvarmning af 15 m²/person
  - Belysning 6 timer/dag
  - 50-100 L vand/person/dag – heraf 15-20 L opvarmet
  - **Elforbrug: 255 kWh/person/år** (en dansker i dag 1600 kWh/år)
- **Transport**
  - 5.000 passagerkm/person/år
  - Primært aktiv og kollektiv transport + begrænset brug af bil og fly

Hvilket forbrug er tilstrækkeligt for at trives?

- **Ejendele**

- 1 køle-/fryseskab pr. husstand
- 4 kg nyt tøj/person/år – og 80 kg tøjvask/år (delte vaskefaciliteter)
- 1 mobil per husstand/voksen/person over 10 år
- 1 bærbar computer pr. husstand

- **Offentlige ydelser**

- Sundhedsydelser
- Uddannelse (9 års uddannelse til alle)
- Ren luft
- ...

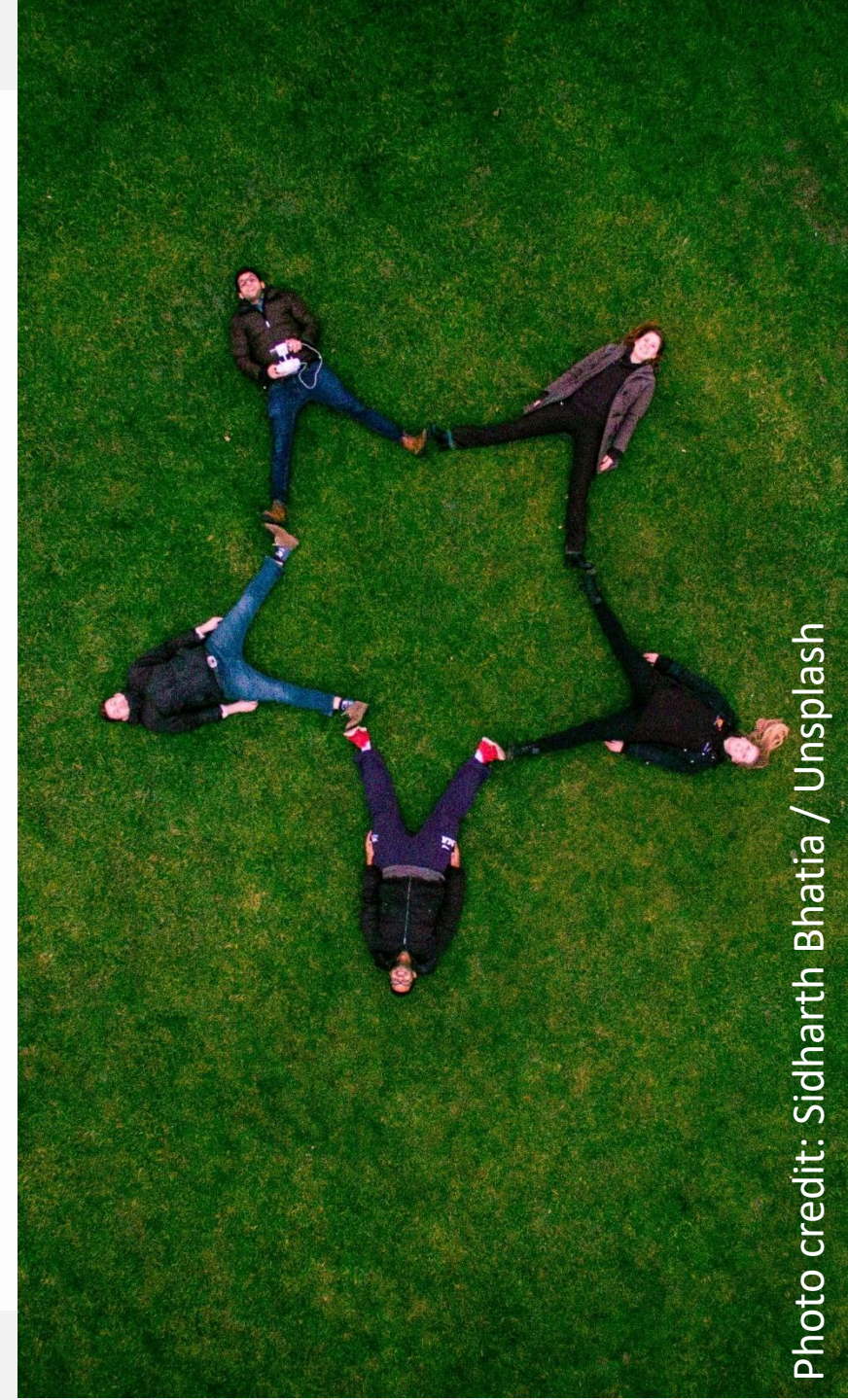

Photo credit: Markus Spiske / Unsplash

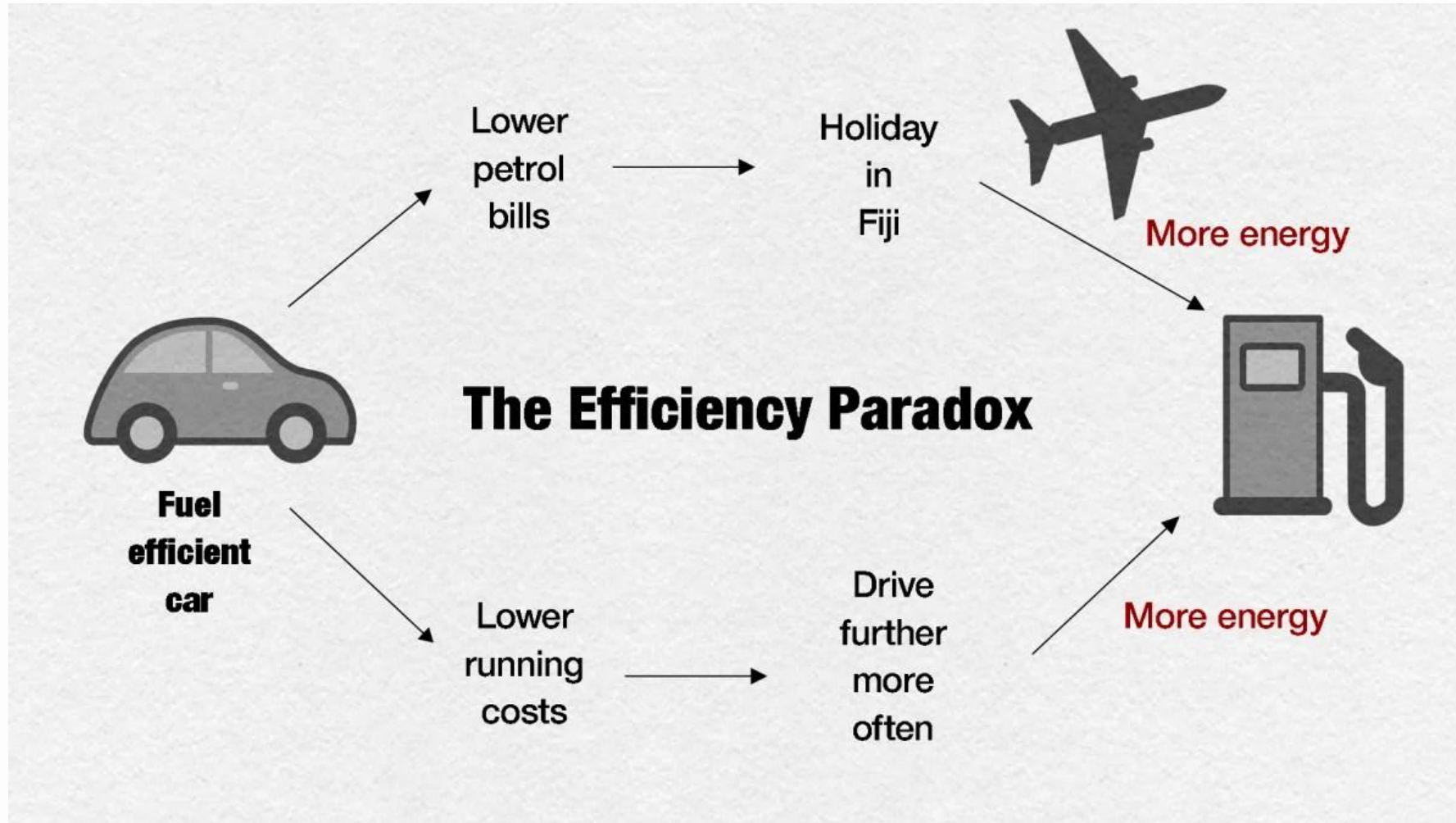
Hvad er afgørende for menneskelig trivsel?

- Sundhed – fysisk og mental
- Relationer
- Fællesskaber
- Udvikling/læring
- Medbestemmelse
- ...

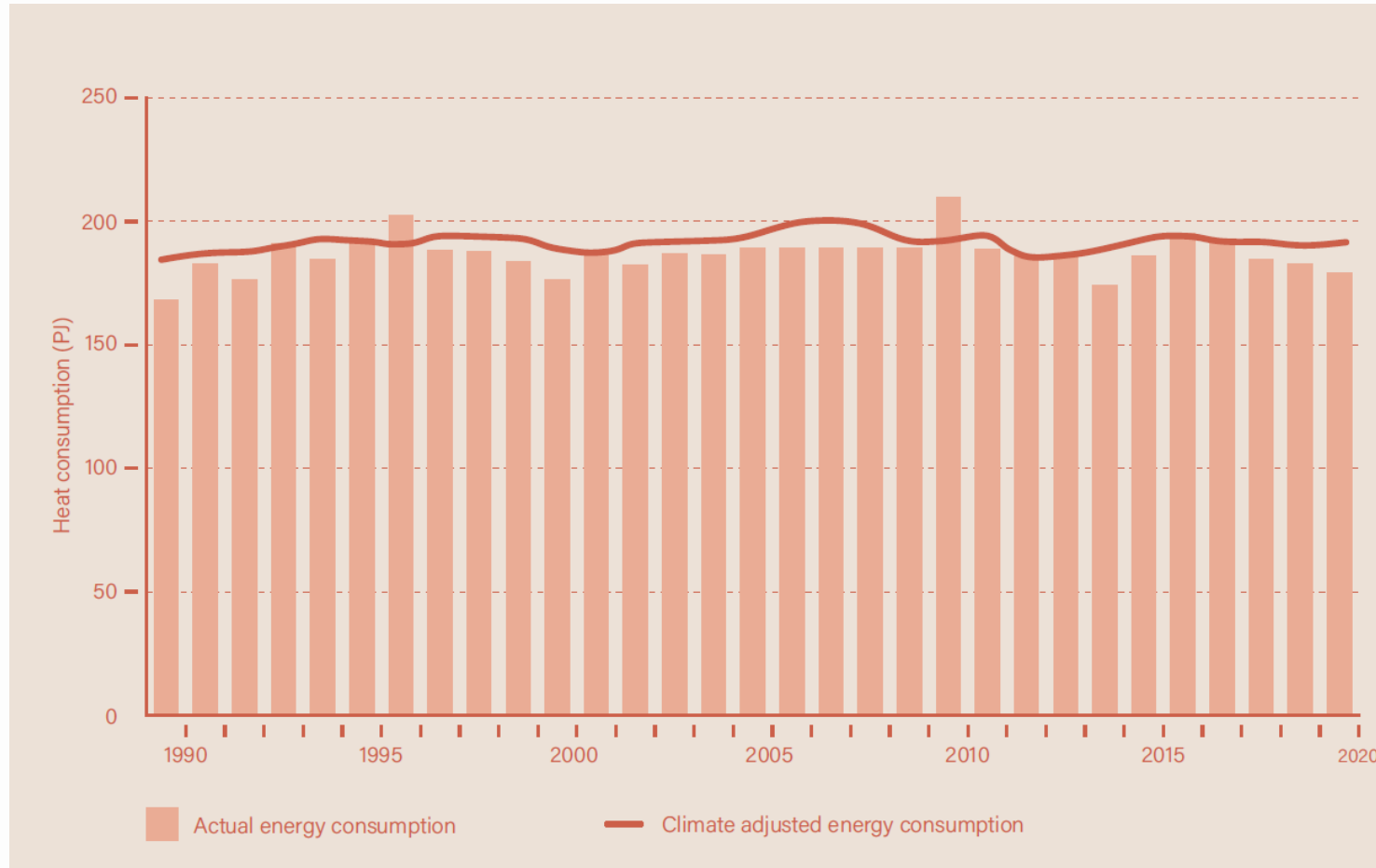
Hvilke ændringer i forbruget er effektive?

Undgå Rebound-effekt

Eksempel: Byggeriet

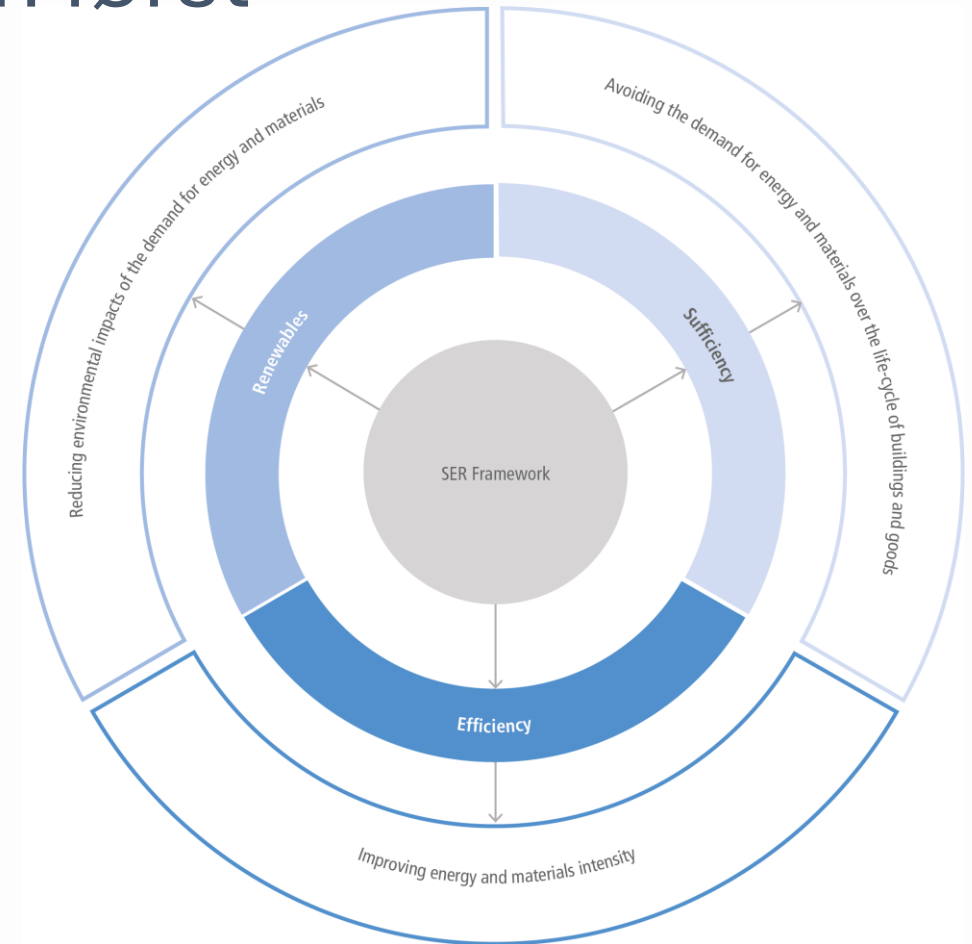
- Siden 1990: Energiforbrug/m² i danske boliger faldet med ca. 25 %
- Samtidig:
- Opvarmet areal vokset med knap 29 %
- Mere elektronik i hjemmene
- Adfærdsændring pga. energieffektivisering

Kilde: Energistyrelsen

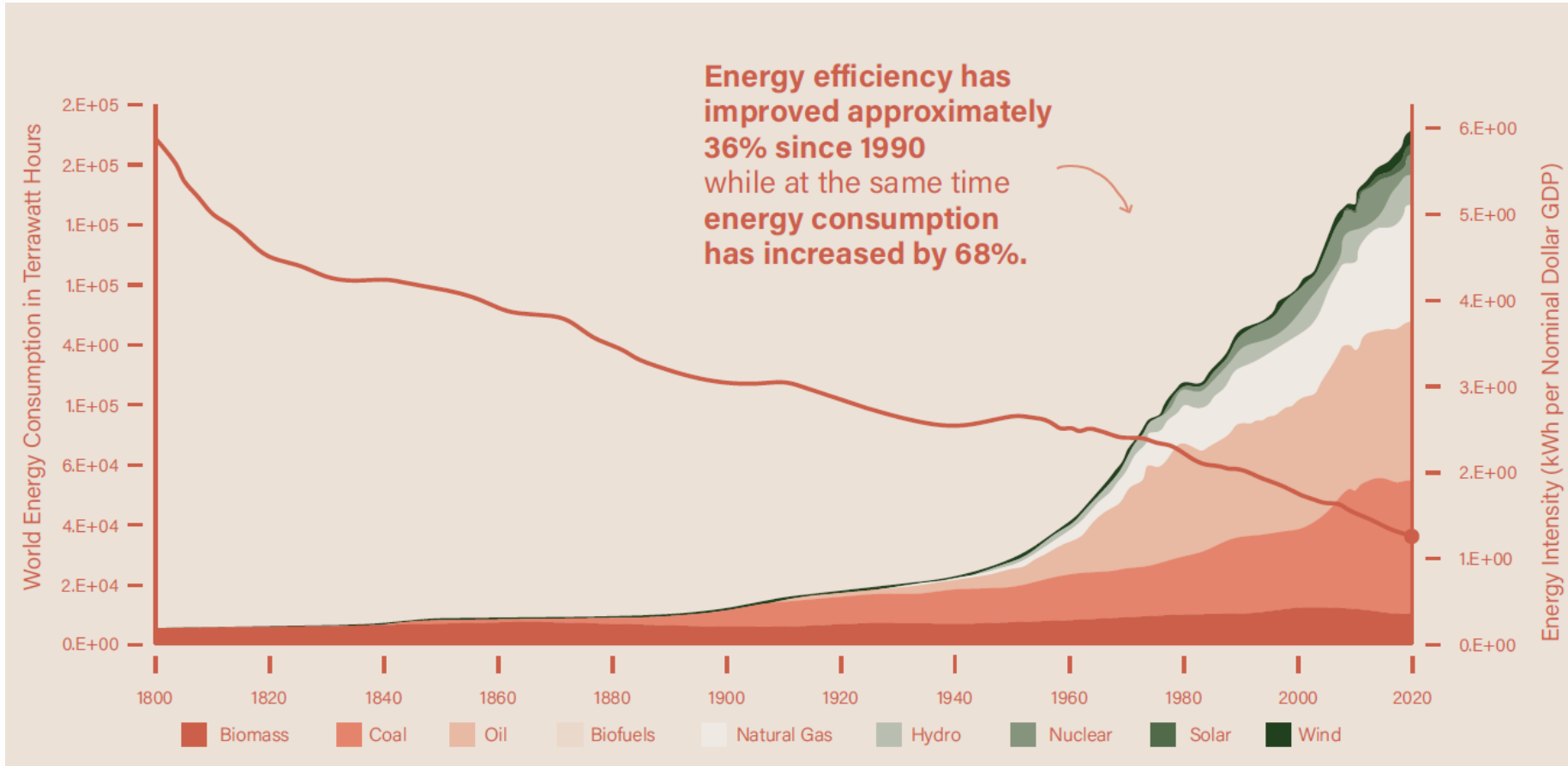
Derfor: Reducere efterspørgslen først

Prioriteret rækkefølge:

1. **Sufficiency** tackles the causes of the environmental impacts of human activities by **avoiding the demand** for energy and materials over the lifecycle of buildings and goods
2. **Efficiency** tackles the symptoms of the environmental impacts of human activities by **improving energy and material intensities**
3. **Renewables** tackles the consequences of the environmental impacts of human activities by **reducing the carbon intensity of energy supply**

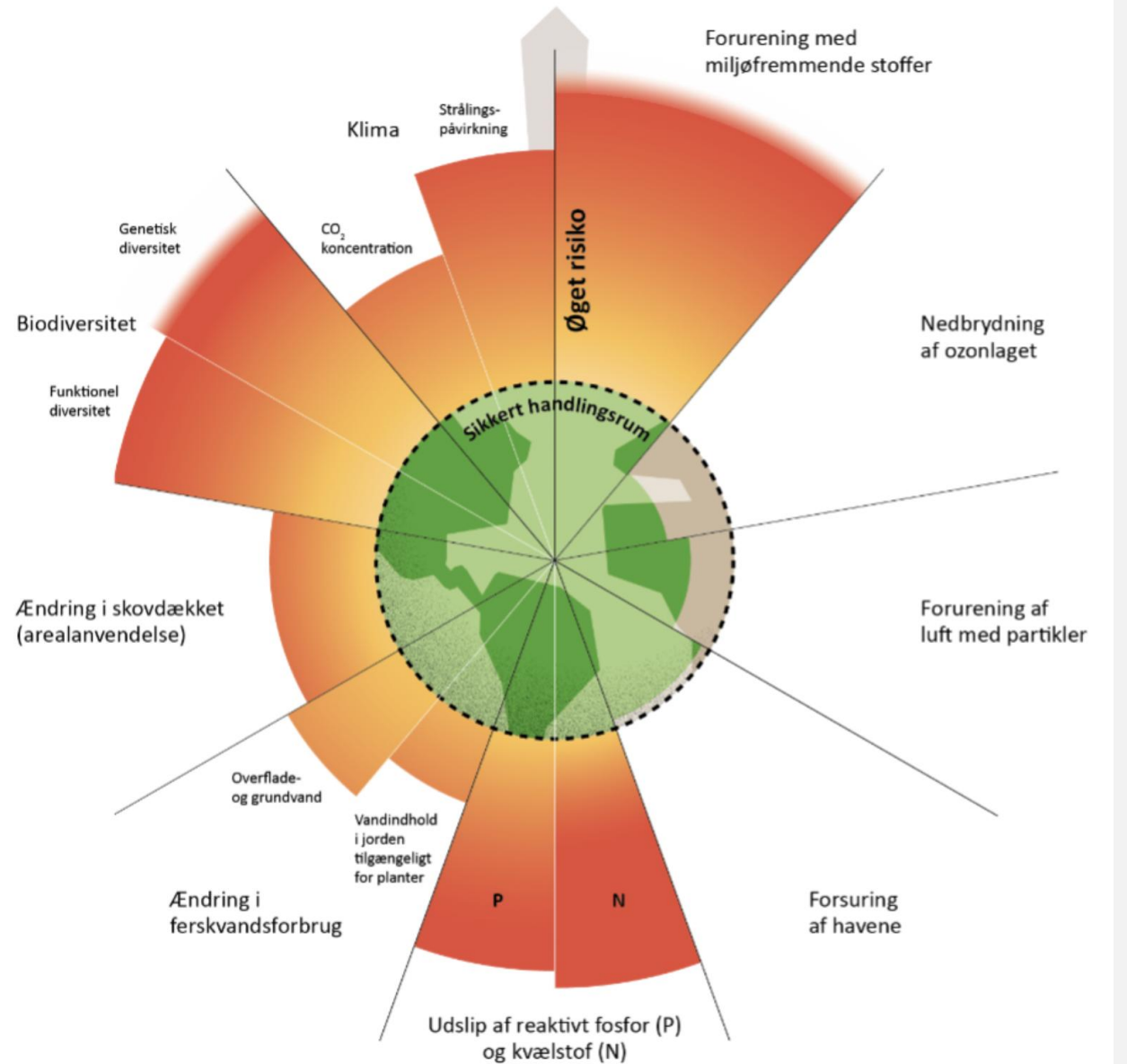

Samme problemstilling i det store billede

Undgå *problem shifting*

CIRCULAR ECONOMY

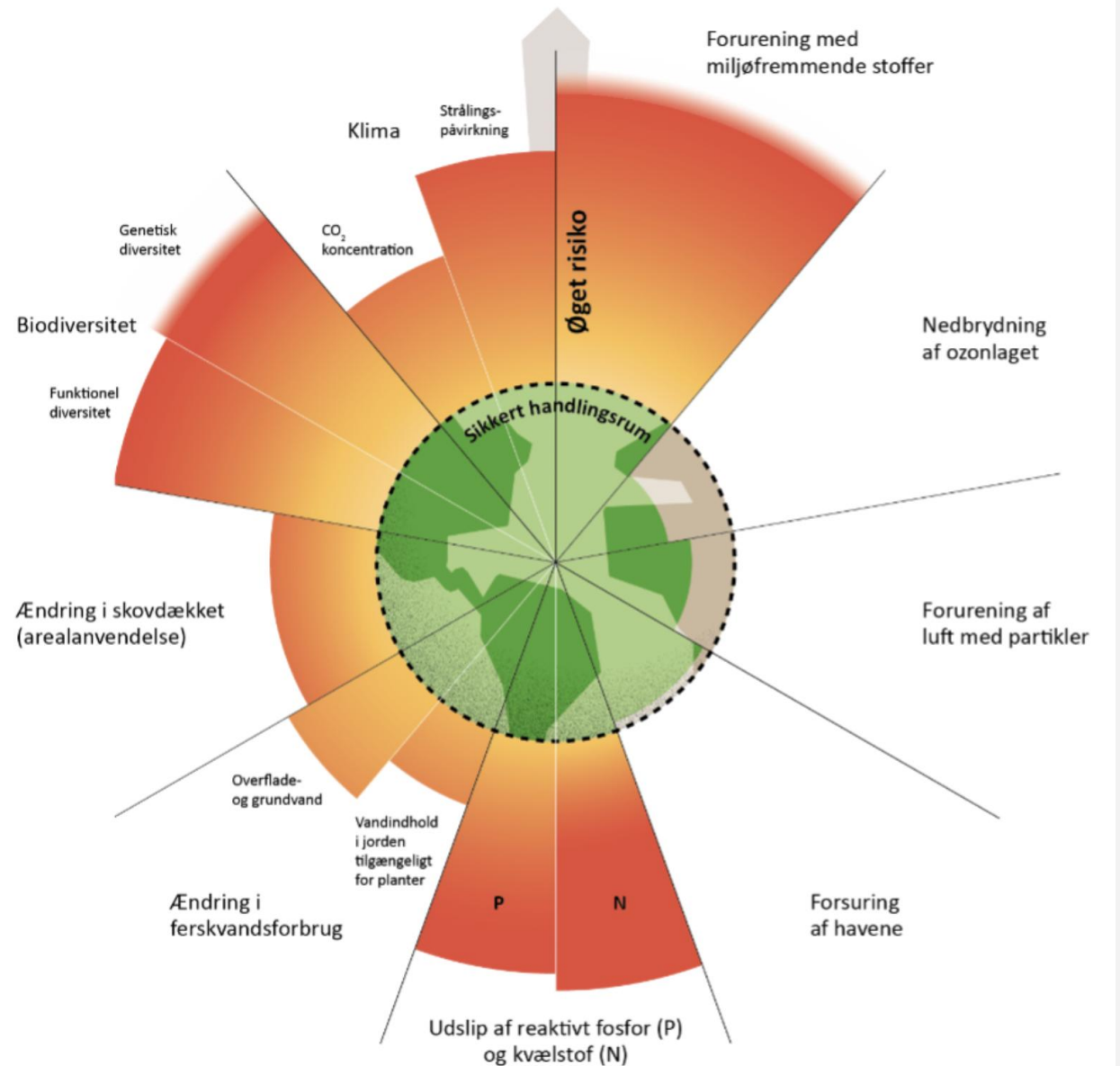
BEYOND WASTE

Undgå *problem shifting*

Benzin → El

Beton → Træ

CIRCULAR ECONOMY
BEYOND WASTE

Hvilke ændringer i forbruget batter?

Undgå

Minimer transportbehovet

Undgå kød og mejeriprodukter (og madspild)

Bo mindre (minimer behovet for egne m²)

Minimer behovet for (egne) ting

Skift

Cykel/kollektiv frem for bil
Tog/bus frem for fly

Spis fx kylling i stedet for okse

Renover i stedet for at bygge nyt

Del, genbrug og reparer i stedet for at købe nyt

Forbedre

Elektrificer busser, tog og biler

Regenerativt landbrug, økologi, permakultur m.v.

Brug bæredygtige byggematerialer

Holdbarhed, reparerbarhed, opgraderingsmuligheder

Hvordan kan virksomheder bidrage?

Et spørgsmål til jer...

*Hvad kendetegner et bæredygtigt produkt?
(1 min. refleksion + 1 min. drøft med sidemanden)*

CIRCULAR ECONOMY
BEYOND WASTE

Et produkt er aldrig bæredygtigt...

Bæredygtighed =
produktets aftryk
x
antal produkter

Et produkt er aldrig bæredygtigt...

Bæredygtighed =
produktets aftryk
x
antal produkter

Primært plantebaseret

15 m²/person

5000 pkm/person/år

4 kg tøj/år, 1 mobil,
1 køle/fryseskab +
1 bærbar pr. husstand

Sundhedsydelse,
uddannelse, retsvæsen...

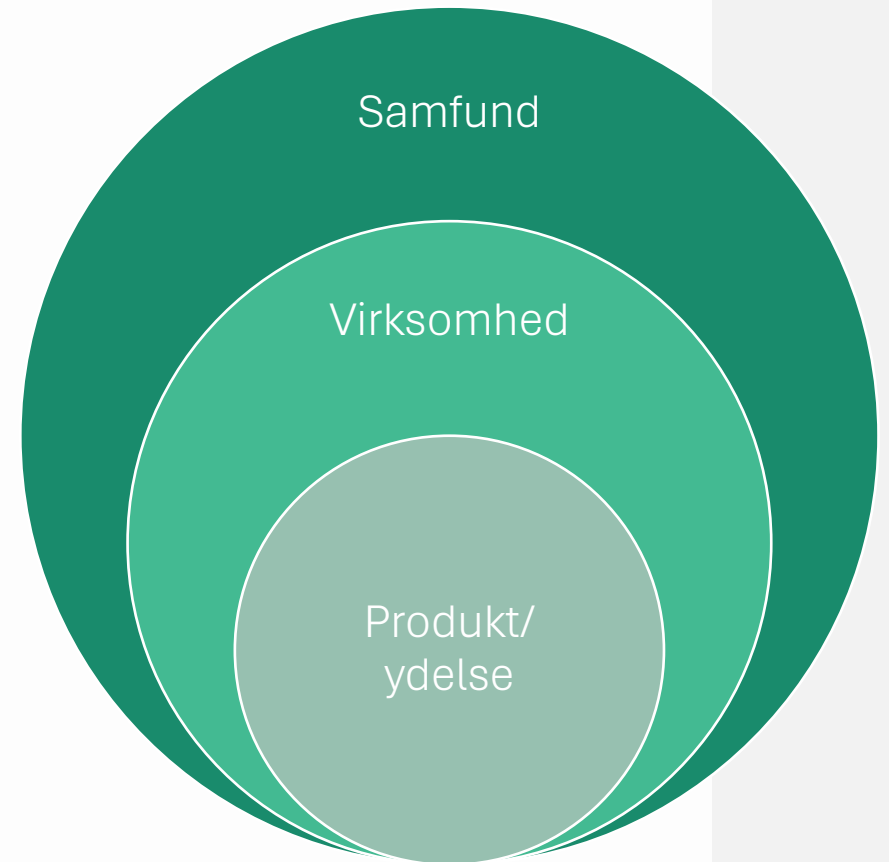
CIRCULAR ECONOMY

BEYOND WASTE

Hvilke greb har virksomheder?

- Kan vi **alliere os med andre** for at hjælpe forandringen på vej?
- Kan vi fremme **nye normer og værdier**?
  - Reklamer, oplysning, fællesskaber...
  - Egne medarbejdere (!)
- Kan vi reformere **virksomhedens** ejerform, organisering, lønstruktur, KPI'er etc., så den tjener langsigtede fælles mål?
- Har vores **produkt/ydelse** en berettigelse i en bæredygtig livsstil? Og i hvilket omfang? (fra 11 til 4 kg/år)

Case:

- Virksomhed:
  - Mission fra 2018: "We're in business to save our home planet"
  - Forretningsmodel: Langsigtet kundeloyalitet frem for kortsigtet profit
  - 2022: Ejerskab overdraget til progressiv miljøfond
  - KPI'er: Klimaaftryk, affald, produktlevetid, kundeengagement i miljøkampagner, workshops etc.
- Alliancer:
  - Common Threads Initiative med eBay og kunder
    - *"The clothing industry won't change without you"*
  - Bæredygtige fødevarer til proviant

THE PLEDGE

REDUCE

WE make useful gear that lasts a long time.

YOU don't buy what you don't need.

REPAIR

WE help you repair your Patagonia gear.

YOU pledge to fix what's broken.

REUSE

WE help find a home for Patagonia gear you no longer need.

YOU sell or pass it on.

RECYCLE

WE will take back your Patagonia gear that is worn out.

YOU pledge to keep your stuff out of the landfill and incinerator.

REIMAGINE

TOGETHER we reimagine a world where we take only what nature can replace.

Case: GreenSpeak

- Produkter og ydelser
  - Mobilabonnementer
- Virksomhed:
  - 100 % selvejet - ingen investorer der skal have afkast
  - **Lige løn til alle ansatte** (og lønloft = medianen)
  - **Giver hele overskuddet til klima- og miljøprojekter – abonnenterne bestemmer hvilke**
- Alliancer:
  - Samarbejder med **Refurbed** om at tilbyde brugte mobiltelefoner
  - Samarbejder med Evercall om erhvervstelefonti

Case: Home.Earth

- Produkter & ydelser:
  - Bygger og driver **boliger med delte faciliteter** – fx gæsteværelser, vaskeri og kontor
  - **Ombygger gamle industribygninger** til bl.a. kontorfællesskaber og boliger
- Virksomhed:
  - **Livslangt ejerskab** til deres byggerier
  - **En fond som medejer** (vogter over det langsigtede formål) – 35 % ejerskab, veto-ret, godkender bestyrelsesmedlemmer.
- Værdier og sociale normer:
  - **Lejerne får medindflydelse** – mod at forpligte sig på at opbygge inkluderende og bæredygtige fællesskaber
  - Stiler mod at dele overskud med lejerne (= lighed)
  - **Intern boligbytte**, når livssituationen ændrer sig (lejligheder fra 44 til 130 m²)

Case:

ANDELSGAARDE

- Produkter & ydelser:
  - **Producerer frugt og grønt** efter bæredygtige principper
  - **Opkøber landbrug** og samarbejder med andre for at dyrke jorden regenerativt
  - Siger mod **50/50 fordeling** mellem natur og produktion
- Værdier og sociale normer:
  - **Folkeoplysning** om bæredygtigt landbrug: Arbejdsdage, høstmarkeder, højskoleforløb, filmklub, åben gård, fællesspisninger m.m.
  - **Engagement**: Mulighed for at engagere sig i frivilligrupper
- Virksomhed
  - **Andelsbevægelse** – alle har mulighed for at være med (150 kr./md.)
  - **Forpagter jorden** – behøver ikke stor start-kapital, muliggør grønt generationsskifte i landbruget
  - Ethvert **overskud investeres i opkøb** eller nye forpagtningsaftaler
- Alliancer:
  - Forskningsprojektet 'Jordforbindelser' - treårigt forskningssamarbejde med AAU om jord, sanser og regenerativt landbrug
  - Virksomhedspartnerskaber med fx foredrag, kurser, høstfester m.m.

<https://thenatureoffarming.com/#screenings>

<https://www.dr.dk/drtv/program/den-stoerste-lille-gaard-393794>

CIRCULAR ECONOMY
BEYOND WASTE

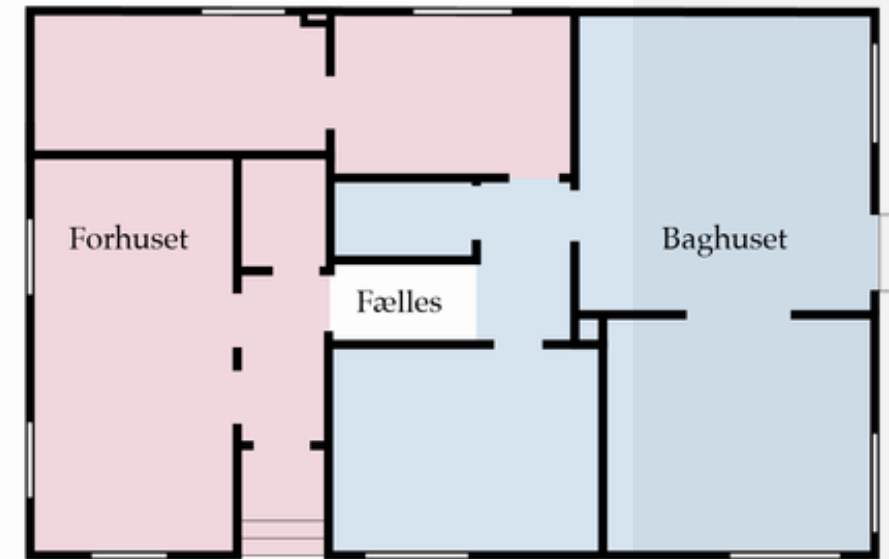

Case: Arkitekter og rådgivere

Effekt / V!GØR / Ark Oie / Almenr / Anna Mette Exner
Arkitektur m.fl.

- Produkter & ydelser:
  - **Rådgivning** i at transformere eksisterende bygninger, **opdele enfamilie- til flerfamiliehuse**, etablere nye boliger på tørrelofter eller i tomme kontorbygninger, **etablere bofællesskaber** etc.
- Værdier og sociale normer:
  - Medvirker til at **opbygge vidensgrundlag og skabe debat** om potentialer og konkrete koncepter – fx delhus.dk, bevar-mere.dk, *Doughnut for Urban Development*
  - Undervisning og foredrag på fx arkitektskoler, konferencer, i podcasts etc.
- Alliancer:
  - **Reduction Roadmap** – Samler over 600 virksomheder, kommuner m.v. om at hæve ambitionsniveauet for bæredygtighed i byggeriet

CIRCULAR ECONOMY
BEYOND WASTE

Case: **nemlig.com**

DAGLIGVARER NÅR DET PASSER DIG

- Produkter & ydelser:
  - **Stort udvalg** af plantebaserede varer og økologiske varer
  - **Nemt at finde:** Samlet på én side – men præsenteres også ved siden af ikke-plantebaserede produkter
  - **Ingen moms** på udvalgt økologisk frugt og grønt i januar
- Værdier og sociale normer:
  - **Opskriftunivers** med mange vegetariske opskrifter – og vegetarisk madplan
  - **Vanerejsen podcast:** Afsnit om plantebaseret mad, grønt til børnene, madspild m.v.
- Alliancer:
  - **Kampagne** (mindre kød, flere bælgfrugter) sammen med Kvickly, SuperBrugsen, Lidl, Rema 1000, Bilka og Føtex, Meny og Netto – og Forbrugerrådet Tænk

Afsnit 2: Mere grønt på menuen

Hvordan får vi børnene til at spise mere grønt? Isabella er på sagen!

CIRCULAR ECONOMY
BEYOND WASTE

Case: nabogo

- Produkter & ydelser:
  - **Samkørsel** via NaboGo-app eller rejseplanen
  - Særligt fokus på landdistrikter
  - Kunder: Kommuner, virksomheder, uddannelsesinstitutioner etc.
  - Brugere betaler ikke noget
- Værdier og sociale normer:
  - Foredrag, debatter etc.
- Alliancer:
  - Lokale partnerskaber = kommuner, landsbyer, arbejdspladser, uddannelsesinstitutioner

Egne medarbejdere

- Erhvervskort til off. transport som bruttolønsordning
- Bæredygtig pendlertid = arbejdstid
- Hjemmearbejde
- Ekstra feriedage for ikke-flyferier
- Begrænse arbejds-flyrejser (antal/afstand)

- Brugt it, møbler/interiør, arbejdstøj
- Opmuntre privat brug af telefon og pc
- Reparationsværksteder, evt. bemandede

- Plantebaseret mad som standard i kantinen (start med 1 dag/uge)
- Kurser, fællesspisninger etc.

- Løn-loft / lige løn (kan finansiere det andet)
- Kortere arbejdstid
- KPI'er (MUS, lønforhandling, projektideer...)
- Efteruddannelse til bæredygtighed
- Hyld medarbejderes bæredygtige livsstile

Hvad kan du gøre som medarbejder?

- **Kigge efter muligheder** alle vegne: for bæredygtige produkter/ydelser, sociale normer, virksomhedsdrift og alliancer
- **Samle kolleger** i studiegrupper, handlenetværk etc.
- **Alliere dig med ligesindede eksterne** – skabe fælles projekter
- **Forandring spredt sig typisk fra periferien**
  - Damon Centola: *Change – How to make big things happen*
- **Opbyg tilstrækkelig kritisk masse!**

Forslag til yderligere inspiration

Flere virksomhedscases:

- [Doughnut Economy for businesses](#)
- [Post Growth Guide](#)

Mere viden om forandring og omstilling til et bæredygtigt samfund:

- [Damon Centola: Change – How to make big things happen](#) (samtale om bogen på YouTube)
- [The Great Simplification](#) (Nate Hagens)

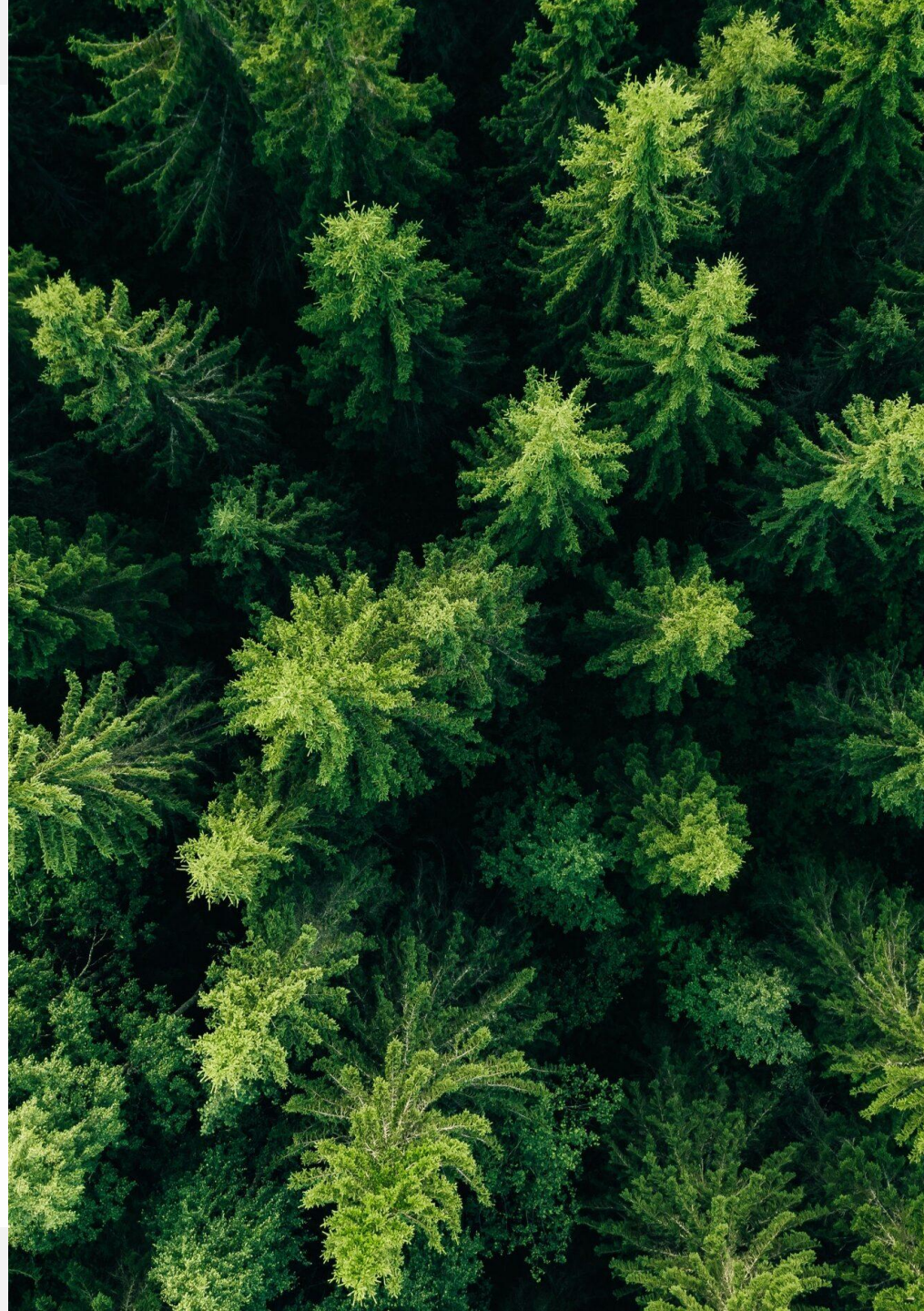

Tak for opmærksomheden

Ditte Vesterager Christensen

29 99 79 43

dvc@regionh.dk

LIFESTYLE AND DESIGN CLUSTER

Ved Frank Engelbrecht, Lone Haumann og Birgitte Iversen

Hvordan bliver man en del af projektet?

Closing Loops

- sammen om cirkulære løsninger

Hvad er Closing Loops

Skab forretningsmæssige resultater sammen med din værdikæde

Closing Loops støtter små og mellemstore virksomheder i at udvikle, implementere og skalere cirkulære tiltag, modeller og metoder i værdikæden.

Sammen med eksperter arbejder I med at udvikle nye innovative løsninger, der kan reducere jeres ressourceforbrug og affaldsmængder. Fx via genanvendelse og upcycling af ressourcer, så I opnår betydelige CO2-besparelser.

Værdikædesamarbejderne adresserer de vigtigste ressourcestrømme inden for væsentligste sektorer som byggeri & anlæg, fødevarer & bioressourcer, møbler & tekstil og vand- & miljøteknologi.

Cirkulært samarbejde øger konkurrenceevnen

En virksomhed kan ikke omstille sig alene. Værdikæder går på tværs af brancher, og studier viser, at samarbejde fremmer en cirkulær implementering og øger konkurrenceevnen.

Værdikædesamarbejde

Værdikædesamarbejde har til formål at udvikle, implementere og skalere cirkulære tiltag, modeller og metoder.

Fokus er at nedbringe anvendelsen af ressourcer via recycling og upcycling af ressourcer med stor volumen (tonnage) og besparelser i CO2.

Ansøgningsmateriale er tilgængeligt på www.closingloops.dk

Fakta:

- Max 3.000.000 kr. i samlet budget
- Heraf kan der gives op til 50% i støtte.
- Værdikædesamarbejdet kan forløbe til 30.06.26.
- Minimum 2 partnere, heraf 1 SMV som skal være hovedansøger

Ansøgningsdeadline, inden kl. 12.00:

- 14.februar 2025
- 11.april 2025

A golden, twisted metal ring, resembling a Möbius strip, is the central focus. It is positioned on a pile of autumn leaves in shades of orange, yellow, and brown. The background is a soft-focus forest scene with trees and sunlight filtering through, creating a bokeh effect of light spots. The overall mood is warm and contemplative.

TAK FOR I DAG!

Bliv hængende til netværk og økobobler